

Voorzitter: I. Jacobs (VVD)

Namens de raad: B. Leemhuis (GL), R. Tjepkema (PvdA), T. Rustenbiel (D66), B. Hekkema (PvdD), M. den Os (Stadspartij), H. de Waard (SP), F. Veenstra (VVD), P. Vermerris (S&S), L. Dwarshuis (CU), E. Armut (CDA), L. van der Laan (PvH), R. Staijen (Groep Staijen)

Namens het college: R. van Niejenhuis (wethouder)

Namens de griffie: W. Bierman

## Binnenstad

00:08:27

*Voorzitter:* Welkom allemaal bij deze meningsvormende sessie over drie raadsvoorstellen: Kredietaanvraag aanpak Westerkade, Kredietaanvraag fietsenstalling Herestraat en Vaststelling inrichtingsplan en uitvoeringskrediet herinrichting Oosterstraat en Gelkingestraat. Er hebben zich voor deze sessie geen insprekers gemeld, dus het woord is direct aan u als raad. We hebben 90 minuten voor deze sessie. Die hoeven we niet volledig te benutten, maar het betekent in ieder geval maximaal 4 minuten spreektijd per raadslid en 16 minuten voor het college, beide exclusief interrupties. Zoals u weet, werken we in twee termijnen. De eerste termijn is voor de vragen aan het college en de tweede termijn voor het onderlinge debat. Wie heeft vragen aan het college voor de eerste termijn? Ik inventariseer. Ik zie aan mijn linkerzijde wat vragen en aan mijn rechterzijde meneer Tjepkema. Dan begin ik met meneer Tjepkema.

00:09:22

*De heer Tjepkema (PvdA):* Dank u, Voorzitter. Een paar weken geleden ontvingen wij een anonieme brief van ondernemers in de Gelkingestraat met kritiek op de plannen die nu voorliggen voor de Oosterstraat en Gelkingestraat. De brief was anoniem, maar ik had daar graag over gesproken met die ondernemers. Ik heb er met GC over gesproken. Het ligt voornamelijk aan plannen, onmogelijkheden en knelpunten op het gebied van vergroening en kabels en dergelijke, als ik het zo hoor. Het gaat om een enkele ondernemer. Kan de wethouder zich daarin vinden? Kan hij duiden hoe we deze brief moeten zien?

00:09:54

*Voorzitter:* Dank u wel. Dan zag ik GroenLinks aan mijn linkerzijde.

00:10:01

*De heer Leemhuis (GroenLinks):* Dank u wel, Voorzitter. Ik heb een vraag aan het college over de fietsenstalling Herestraat. Het college legt uit dat om redenen, ik denk vooral kosten, is gekozen voor geen nachtopenstelling, dus niet 24/7 open. Mijn fractie is benieuwd of het college iets meer hierover kan zeggen. Stel, we gaan het eerste half jaar een test doen of het voldoende vraag oplevert om 24/7 open te zijn. Ik heb dit ook technisch nagevraagd, maar wil het college vragen of ze daar mogelijkheden voor ziet.

00:10:44

*Voorzitter:* De fractie van de Partij voor de Dieren.

00:10:48

*De heer Hekkema (Partij voor de Dieren):* Dank u, Voorzitter. Met het opknappen van

de Gelkingestraat zorgen we ervoor dat de openbare ruimte ontzettend mooi wordt en voor vergroening. Specifiek de Gelkingestraat is een straat waar veel pandeigenaren de zaakjes een beetje laten verloederen. Wil het college misschien in de toekomst meer gesprekken aangaan met deze pandeigenaren om ervoor te zorgen dat ook die panden heel mooi worden?

00:11:15

*Voorzitter:* De SP.

00:11:16

*De heer De Waard (SP):* Dank, Voorzitter. Ik vroeg mij af, nu we toch straten overhoop gaan halen, wat de mogelijkheden zijn voor het toevoegen van openbare toiletten, ook met het oog op de toegankelijkheid. Dit moeten meer verblijfsplekken worden en dan zouden openbare toiletten een goede toevoeging zijn. Zeker, omdat de gemeente Groningen het niet altijd even goed doet op dat vlak.

00:11:39

*Voorzitter:* Ik dacht dat de VVD ook nog vragen wilde stellen.

00:11:44

*De heer Veenstra (VVD):* Dank u wel, Voorzitter. Ja, ook nog een vraag over die fietsenstalling. Die fietsenstalling is, ook door het beperkte aantal plekken, duurder per plek dan bijvoorbeeld de Grote Markt. Een stuk duurder ook; ongeveer € 2400 per plek ten opzichte van ongeveer € 1400. Vindt het college het te rechtvaardigen dat er een zo veel grotere investering wordt gedaan met zoveel beperktere openingstijden? De vraag is ook enigszins door GroenLinks gesteld, maar denkt het college de parkeeroverlast van fietsen hiermee voldoende op te kunnen lossen? Nog een derde vraag over de fietsenstalling gaat over de financiering. De investering wordt namelijk gedaan in een huurpand, het pand is niet van ons. Op welke manier gaat het college waarborgen dat de investering voldoende wordt gezekeerd en we niet over tien jaar die investering kwijt zijn? Dank u wel.

00:12:44

*Voorzitter:* De ChristenUnie.

00:12:46

*De heer Dwarshuis (ChristenUnie):* Dank u, Voorzitter. Ik zou zeggen dat we daar contracten voor hebben in Nederland.

00:12:51

*De heer Dwarshuis (ChristenUnie):* Ik heb een vraag aan het college. Het college schrijft dat de primaire doelgroep voor de fietsenkelder het winkelend publiek in de Herestraat is, terwijl je - zeker op een mooie dag - vanaf 15.00/16.00 uur 's middags het Zuiderdiep ziet vollopen en de bioscoop in de buurt is en we ook graag minder overlast van gestalde fietsen willen hebben in de Gelkingestraat en Oosterstraat. Kan de wethouder ook aangeven hoe hij dat heeft gewogen in dit plan? Dat lijkt onze fractie nu wat te missen.

00:13:26

*Voorzitter:* Dan kijk ik nog even rond en zie ik de Stadspartij.

00:13:30

*De heer Den Os (Stadspartij 100% voor Groningen):* De eerste vraag gaat over de

investering, want die vinden wij ook fors. Ik wil de vraag van de heer Leemhuis omdraaien. Als de openingstijden niet ruimer worden, is de wethouder bereid, mocht er heel veel aanloop zijn, om daar in de toekomst naar te kijken?

00:13:48

*Voorzitter:* Ik kijk nog één keer rond. Ik denk dat iedereen die een vraag wilde stellen deze heeft gesteld, dus dan ga ik naar de wethouder voor de beantwoording.

00:13:57

*De heer Van Nijenhuis:* Dank u wel, Voorzitter. Ik loop de vragen langs. PvdA, een anonieme brief inderdaad, dus lastig voor ons om erop te reageren, net als voor u als raadsfracties. Kritisch op een deel van de plannen; uit de brief blijkt dat men nog wat extra's wil op het gebied van een onderscheidende sfeer voor de Gelkingestraat. Daar is wel ruimte voor. We hebben aangegeven in de voorstellen richting uw raad dat we met de ondernemers en andere belanghebbenden in de Gelkingestraat willen kijken of we daarin nog wat extra's kunnen doen. De plannen, zoals we die nu voorstellen, is een hele uitstekende basis - eigenlijk veel meer dan een basis - en daar kunnen we nu mee aan de slag. Parallel aan het proces van voorbereiding en ook uitvoering gaan we kijken met de mensen in de Gelkingestraat of er nog iets extra's mogelijk is. Ik ben daar wel positief over en hoop dat we daarmee de schrijvers van de anonieme brief meer tegemoet komen.

00:14:54

*De heer Van Nijenhuis:* GroenLinks vraagt of die fietsenstalling eventueel langer open kan, nu of straks? De tweede vraag van de Stadspartij is volgens mij niet echt een omdraaiing van uw vraag. U stelt ook de vraag wat er mogelijk is. Om meteen richting u beiden te reageren, langere openingstijden betekent echt hogere kosten. Dan heb je het over de mensen die het bemannen, de handhaving buiten op straat die langer loopt en allerlei van dat soort kosten. Dat zou wel om tonnen per jaar kunnen gaan. Het is een interessante vraag, maar tegelijkertijd is het krediet dat we nu hiervoor beschikbaar hebben gekregen van uw raad niet toereikend. Dat is kort de eerste reactie vanuit het college.

00:15:37

*De heer Van Nijenhuis:* De Partij voor de Dieren vraagt of pandeigenaren meedoen en geeft aan dat sommige panden wel een impuls kunnen gebruiken. Het is denk ik heel terecht dat u zegt 'sommige panden', want er zijn ook pandeigenaren die heel goed voor hun panden zorgen en heel actief geparticipeerd hebben. Het is uiteraard zo dat er een aantal panden zijn die wat liefde kunnen gebruiken en daar zijn zeker gesprekken over. Ook over die locatie, waar nog steeds een schutting voor staat, is een gesprek. Daar ga ik zelf binnenkort over in gesprek met de eigenaar. Nu wij deze openbare ruimte een impuls geven, zien we dat pandeigenaren mee gaan doen, omdat ze zien dat er een toegevoegde waarde is. Dat zullen we zeker in gesprekken met hen verder oppakken.

00:16:22

*De heer Van Nijenhuis:* Richting SP, als je gesproken hebt met deelnemers aan de sessies over hoe ontwerp je nu deze straten zodat alles wat ruimte nodig heeft ook een plek krijgt, dan weet je hoe ongelooflijk lastig het zou zijn om nu nog een openbaar toilet toe te voegen. De ruimte is bijna tot op de centimeter benut. Het gaat over fietsen, wandelaars, fietsparkeren, groen toevoegen, de uitstallingen van de

winkels en terrasjes et cetera. We hebben zelfs speciaal hiervoor een spel gemaakt met puzzelstukjes met alle ruimtevragers om met alle betrokkenen te spelen. Op dit moment in de tijd zouden A. de kosten voor het maken van een openbaar toilet en B. inpassen in de ruimte een heel ingewikkeld vraagstuk worden.

00:17:07

*De heer Van Niejenhuis:* De VVD vraagt ook naar de fietsenstalling. Is dit wel te rechtvaardigen? Ja, nogal wiedes. We stellen het voor als college, dus dat is te rechtvaardigen. Dat vinden wij, maar daar mag u als raad ook over oordelen. Het is duur per plek, maar lost het de parkeerproblematiek op? Ja, dat denken wij wel. Het gaat nog steeds om honderden fietsen natuurlijk, dus dat is een flinke slok op een borrel, zeggen Groningers dan. Is die investering voldoende verzekerd? Je doet natuurlijk die investering voor een bepaalde tijd. Je hebt er contracten onderliggen, zoals ChristenUnie al noemt, en je schrijft hierop af. We zien ook niet zomaar een andere bestemming voor deze kelder, dus dit is een hele goede bestemming en daar is de pandeigenaar het met ons over eens.

00:17:50

*De heer Van Niejenhuis:* De ChristenUnie ook nog over de fietsenstalling tot slot, Voorzitter. Is er ook ruimte voor bezoekers van cafés en anderen, want nu wordt het vooral toegeschreven aan winkelend publiek. Misschien is het goed om te melden dat we vanuit Programma Binnenstad ook kijken naar fietsparkeerplekken op het Zuiderdiep. Wij kijken of we nog andere ruimtes kunnen toevoegen - misschien op het Zuiderdiep, waar verharde middenbermen zijn - om meer plekken te maken waar mensen ook laagdrempelig kunnen parkeren. Daarmee zou je volgens mij juist onderbouwen dat deze stalling niet zeven dagen in de week 24 uur per dag open zou hoeven zijn. Tot zover, Voorzitter.

00:18:29

*Voorzitter:* Dank u wel. Voordat we overgaan naar de tweede termijn zal ik u de nog resterende tijd noemen. GroenLinks heeft nog drie minuut vijftien. De Partij van de Arbeid drie minuut 30. De Partij voor de Dieren drie minuut 35. De Stadspartij drie minuut 45. De SP drie minuut 40. De VVD 3 minuten. De ChristenUnie drie minuut 25. De overige partijen hebben nog de volledige tijd. De wethouder heeft al 4,5 minuut opgesoupeerd van zijn 16 minuten.

00:18:58

*Voorzitter:* Dan wil ik overgaan naar de tweede termijn. Wie mag ik daarvoor als eerste het woord geven? Meneer Vermerris van de fractie van Student en Stad.

00:19:06

*De heer Vermerris (Student en Stad):* Voorzitter, dank u wel. Ik wil graag Ronald en Nereda van Iepen en hun zoon bij u introduceren, die in de binnenstad wonen. Zij gebruiken graag de fiets, net zoals 59% van alle andere Groningse inwoners die zich vervoeren door Groningen. Zoon Van Iepen zet netjes zijn fiets in de nieuwe fietsenstalling bij de Herestraat. Hij gaat wat drinken bij Rabenhaupt en daarna naar Pathé. Ondanks dat hij netjes zijn fiets achter slot en grendel heeft gezet, komt hij er 's avonds achter dat de gemeente de fiets ook achter slot en grendel heeft gezet en dat hij er daardoor niet bij kan. 's Ochtends vroeg probeert hij naar de fietsenstalling te gaan, want hij heeft een bootcamp in het Noorderplantsoen. De fietsenstalling is

dicht, dus daardoor komt hij te laat en loopt de bootcamp mis die hij betaald heeft met zijn zuurverdiende centjes.

00:20:03

*De heer Vermerris (Student en Stad):* Vader Ronald werkt vroeg en zijn fiets staat netjes in een van de parkeervakken in de Oosterstraat en Gelkingestraat en, omdat er schaarste is op die straten, heeft iemand pardoos zijn fiets even naast het parkeervak gezet. De fiets 's wordt ochtends meegesleept door de mannen en dames van fietshandhaving en hij moet dus naar Vinkhuizen. Moeder Nereda gaat even shoppen bij Westerhaven. Ze komt aan bij de spiksplinternieuwe fietsenstalling, maar die is helaas vol. Ze moet de fiets 'flitsgeparkeerd' laten staan. Omdat er straks maar twee kleine flits-parkeerplekken komen bij Westerhaven wordt die ook weggesleept. Vader Ronald en moeder Nereda kunnen dus gezellig met zijn tweeën naar Vinkhuizen.

00:20:57

*De heer Vermerris (Student en Stad):* Voorzitter, mijn fractie maakt zich zorgen over de ruimte die wordt gemaakt voor fietsen en bepaalde beperkingen die daar dan gaan heersen, zeker als we kijken naar de openingstijden. Wij dienen een amendement in de volgende raad in om te zorgen dat die openingstijden wel 24/7 kunnen. We zullen met twee moties komen om kort parkeren beter te faciliteren bij Westerhaven en lang parkeren beter te faciliteren in de Oosterstraat en Gelkingestraat.

00:21:28

*Voorzitter:* U heeft een interruptie van de heer Leemhuis van de fractie van GroenLinks.

00:21:31

*De heer Leemhuis (GroenLinks):* Dank u wel, Voorzitter. Het zal Student en Stad niet verbazen, na mijn vraag in de eerste termijn aan de wethouder, dat GroenLinks ook wel wat ziet in 24/7. Is het aan de andere kant ook duidelijk dat de wethouder zei, dat kost nogal wat en dat gaat in de tonnen lopen, stel drie ton. Waar wil Student en Stad dat mee dekken?

00:21:53

*De heer Vermerris (Student en Stad):* Voorzitter, er zijn genoeg...

00:21:55

*Voorzitter:* De fractie van Student en Stad.

00:21:57

*De heer Vermerris (Student en Stad):* Pardon, Voorzitter, ik had netjes moeten afwachten. De fractie van de Student en Stad wil graag, als u interesse heeft om het voorstel mede in te dienen, de indieners uitnodigen om goed te gaan kijken naar een dekking, zodat we samen tot dit voorstel kunnen komen.

00:22:18

*Voorzitter:* Meneer Leemhuis.

00:22:19

*De heer Leemhuis (GroenLinks):* Het zal Student en Stad niet verbazen dat drie ton of vier ton niet zomaar gevonden is, dus ik zou het mooi vinden als Student en Stad

zelf een eerste stap zet hoe ze denken dat te financieren, want het is een fors bedrag. Ik ben benieuwd naar uw antwoord.

00:22:36

*Voorzitter:* Dank u wel. Meneer Vermerris, wilt u daar nu op reageren? Mevrouw Armut, had u een vraag? Het CDA.

00:22:45

*Mevrouw Armut (CDA):* Dank u, Voorzitter. Ja, toch nog even daarover. Als we het inderdaad hebben over drie of vier ton, zou het dan niet beter zijn dat we tegen de familie van Ronald - ik weet niet meer alle namen - zeggen: we geven niet jullie belastinggeld uit aan die extra uren beveiliging, maar we vertellen u dat u bijvoorbeeld in het Forum kunt gaan parkeren. Is dat niet een beter dan drie of vier ton gaan zoeken voor extra ruime openingstijden, die wij anders ook heel graag zouden willen?

00:23:13

*Voorzitter:* Meneer Vermerris voor een antwoord.

00:23:14

*De heer Vermerris (Student en Stad):* Voorzitter, dit stond ook al in het raadsvoorstel. Wij vinden het gek, als wij als gemeente twee fietsenstallingen 24/7 aanbieden, dat we dan bij de derde zeggen, dat het te duur is. Wij vinden dat de fietser maximaal gefaciliteerd moet worden in deze stad. We zijn er trots op en we zien die trots ook in de fietsstrategie. We zouden graag zien dat die trots zich vertaalt in het aanbieden van een derde stalling voor 24/7 in deze prachtige binnenstad.

00:23:41

*Voorzitter:* Was u daarmee aan het eind gekomen van uw woordvoering?

00:23:44

*De heer Vermerris (Student en Stad):* Ja.

00:23:44

*Voorzitter:* Prima. Wie is de volgende in de rij? Meneer Tjepkema namens de Partij van de Arbeid is aan het woord.

00:23:52

*De heer Tjepkema (PvdA):* Dank u, Voorzitter. Onze binnenstad is natuurlijk de huiskamer van niet alleen onze stad, maar ook onze gemeente. Dat is waar mensen elkaar ontmoeten en dat is juist waarom wij willen investeren in die schakel, die de binnenstad is, in onze stad. We plaatsen het in een Groningse traditie van stadsontwikkeling, waarin wij goed kijken naar een verkeerscirculatieplan of de aanpak van de Grote Markt, het Forum dat opgeleverd is en Dudok nog recent. Wij investeren in onze stad. Investeren in de binnenstad is ook direct investeren in de leefbaarheid van onze hele gemeente, dus geef onze binnenstad en onze stad smoel. Ik weet zeker, als je het aan de Groningers vraagt, dat we nog decennia doorgaan met die ontwikkelingen en met die investeringen. De fietsgarage en de aanpak van de Westerkade passen naadloos in die traditie en in die reeks met plannen.

00:24:44

*De heer Tjepkema (PvdA):* Ik wil even de Ooster- en Gelkingestraat uitlichten, want

hier gebeurt iets heel bijzonders. De Ooster- en Gelkingestraat zijn voor de Partij van de Arbeid al jaren een doorn in het oog en het kan een stuk beter. Ik wil in herinnering roepen hoe de Brugstraat er vijftien tot twintig jaar geleden bij lag. De bussen reden daar doorheen, er was weinig ruimte voor ontmoeting en het economisch profiel liet wat te wensen over. Kijk eens hoe het er nu bij ligt. Het is echt een hartstikke populaire straat, waar mensen elkaar ontmoeten en waar ruimte is voor terrassen. Het is echt prachtig om dat te zien. We denken dat de Gelkinge- en Oosterstraat ook in de toekomst een nieuwe hotspot van onze binnenstad en van Groningen worden, Voorzitter. Complimenten aan het college. Zeker ook complimenten voor de manier waarop dit samen met ondernemers, het werd al genoemd, en vastgoedontwikkelaars gerealiseerd is. Hoe deze plannen tot stand gekomen zijn, daar zijn we echt blij mee.

00:25:38

*De heer Tjepkema (PvdA):* Ik heb een aantal punten die wat aandacht verdienen. Dat is ten eerste de aanpak van de steegjes. We hebben daar ooit een motie voor ingediend. We zijn blij om te zien dat er een actieve aanpak is van een aantal steegjes in dit gebied. Tegelijkertijd denken wij dat er naast de ruimte, die nu geboden wordt voor verlichting en vergroening, nog meer ruimte zou zijn om juist programmatisch naar die steegjes kijken. Samen met ondernemers kijken welke kansen er zijn voor verdere vergroening en voor bijvoorbeeld toevoegen van terrassen. Denk eens aan een kiosk. Andere steden hebben mooie voorbeelden, dus een oproep aan het college om daar zeker naar te kijken.

00:26:12

*De heer Tjepkema (PvdA):* Als laatste punt is het mooi om te zien en te horen hoe enthousiast ondernemers en Groningers zijn over het werken met stadskwartieren, dus het profileren van het economisch aanbod in de Ooster- en Gelkingestraat. 'The proof of the pudding is in the eating' uiteraard, dus we moeten zien hoe dit uitpakt. Wat ik vooraf wil zeggen, is dat het echt belangrijk is dat publieke investeringen, die wij in de openbare ruimte doen, opgevolgd worden door private investeringen in vastgoed. De wethouder zei het al in eerste termijn of als reactie in de eerste termijn: heel veel investeerders denken goed mee over de stad, maar er zijn ook een aantal cowboys die het niet zoveel uitmaakt en voor de winst gaan en niet voor publieke waarden.

00:26:56

*De heer Tjepkema (PvdA):* De Partij van de Arbeid vindt het ontzettend belangrijk, als dat de spuigaten uitloopt, dat we actief daar bovenop gaan zitten. Dat het college instrumenten inzet - denk aan onteigening en denk bijvoorbeeld aan de inzet van de Leegstandswet - om private investeerders, die het niet goed voor hebben met de stad, achter de broek aan te zitten. Een van de voorbeelden, het kwam net al eventjes voorbij, is natuurlijk dat perceel in Gelkingestraat dat al jaren omheind staat. Dat kan eigenlijk niet, Voorzitter, dus graag een actieve aanpak inderdaad en hopen dat de gesprekken op het goede uitdraaien. Als zulk soort gevallen zich voordoen, graag een actieve aanpak van het college.

00:27:32

*Voorzitter:* Dank u wel. Wie is de volgende? Meneer Leemhuis namens GroenLinks.

00:27:36

*De heer Leemhuis (GroenLinks):* Dank u wel, Voorzitter. Het zal u niet verbazen dat ook mijn fractie blij is met deze drie raadsvoorstellen. In het raadsvoorstel voor de Westerkade is het initiatief om met spelen bezig te gaan heel mooi. De speeltuin, waar alle kinderen samen kunnen spelen, die ontwikkeld wordt, is echt prachtig. Meer groen, meer spelen en meer ruimte voor mensen. Over de fietsenstalling Herestraat heb ik net al een vraag gesteld. Ik snap het antwoord van het college. Wij zijn in ieder geval heel blij dat er aan de zuidzijde nu ook eindelijk een fietsenstalling komt. Ik zit nog een beetje te denken over opties om het een tijdje te proberen. Laten we misschien eerst een half jaar wel die 24/7 openstelling doen, maar mijn fractie ziet ook dat er forse kosten aan verbonden zijn. Dan kom ik inderdaad bij de Oosterstraat en de Gelkingestraat...

00:28:31

*Voorzitter:* U heeft een interruptie van meneer Vermerris.

00:28:34

*De heer Vermerris (Student en Stad):* Voorzitter, de heer Leemhuis van GroenLinks heeft het over een pilot aan de zuidzijde van de stad terwijl we weten dat bij de Grote Markt en bij het Forum 24/7 echt werkt. Staat GroenLinks open voor het permanent 24/7 voor de stalling in de Herenstraat?

00:28:53

*Voorzitter:* Meneer Leemhuis.

00:28:54

*De heer Leemhuis (GroenLinks):* Ja, volgens mij is dat net al duidelijk geworden. De heer Vermerris heeft inhoudelijk een prima punt dat het mooi zou zijn, maar het moet ook betaald worden. Ik zie niet zomaar drie vier ton, dus ik zoek naar opties en daar wil mijn fractie nog even over nadenken.

00:29:09

*De heer Leemhuis (GroenLinks):* Ik ga verder met de Oosterstraat en de Gelkingestraat. Ik sluit mij om te beginnen aan bij wat de heer Tjepkema zei over het belang om ook ondernemers en vooral vastgoedeigenaren in de goede stand te krijgen om te investeren in een straat, met name de Gelkingestraat. Ik ben het iets minder eens met dat het in de Oosterstraat slecht zou zijn. Dat ziet er prima uit en juist met de verbetering van de openbare ruimte wordt dat een stuk beter. Gelkingestraat behoort tot de oudste straten van onze stad en is een straat die wakker gekust moet worden. Deze investering is nodig en ik vind inderdaad dat private vastgoedeigenaren stappen moeten zetten. Ik begrijp dat dit voor een groot deel gebeurt, dus dat is mooi.

00:29:56

*De heer Leemhuis (GroenLinks):* Mijn fractie is blij dat zowel in de Oosterstraat als de Gelkingestraat duidelijk is, dat de fietser daar straks in twee richtingen kan fietsen. Mijn fractie vond dat de tekst van het voorstel soms op verschillende gedachten hinkte. Dan ga je op den duur denken: staat hier dat de fietser te gast is en wat betekent dat? Mijn fractie wil vooral duidelijk hebben dat hier goed gefietst kan worden. De heer Tjepkema noemde al de Brugstraat en de Astraat. Deze twee straten zijn in de ogen van mijn fractie precies het voorbeeld van hoe het moet. Het is

mooi ingericht en het is een voetgangersgebied, maar het is duidelijk dat hier ook gefietst wordt. Dat is in tegenstelling tot sommige plekken van de Grote Markt in dit plan heel goed gedaan en het is zichtbaar waar de fietsroutes zijn.

00:30:47

*De heer Leemhuis (GroenLinks):* Mijn fractie is bij dit voorstel blij met alle ideeën rondom verticaal groen. Ik zie ook innovatieve opties. Ik ben benieuwd en dat vraag ik ook aan het college, wanneer we daar meer over kunnen verwachten...

00:31:00

*Voorzitter:* Gaat u naar een afronding?

00:31:01

*De heer Leemhuis (GroenLinks):* Ja, is goed. Het klinkt mooi, maar wij hebben wel haast dat het straks ook echt gebeurt. Misschien kan het college daar zo meteen nog wat over zeggen. Tot zover.

00:31:12

*Voorzitter:* Keurig binnen de tijd, dank u wel daarvoor. Dan is het woord aan meneer Rustebiel namens de fractie van D66.

00:31:19

*De heer Rustebiel (D66):* Dank, Voorzitter. Drie mooie raadsvoorstellen van het college die wij met plezier zullen steunen in de volgende raadsvergadering. We willen nu wat aandachtspunten meegeven, net zoals alle andere fracties. Ik loop stap voor stap de drie voorstellen langs. Ik begin bij de fietsenstalling. Het is hartstikke goed nieuws, dat wij daar nu ook uit gaan pakken met een fietsenstalling, die inderdaad financieel wat in de papieren loopt. Als we kijken naar hoe de ontwikkelingen zijn geweest rondom de fietsenstalling Nieuwe Markt en Grote Markt zien we in beide gevallen, dat die fietsenstallingen veel populairder zijn geworden, dan we aanvankelijk dachten. Ik denk dat het erg realistisch is dat wij er snel uit gaan komen voor het scenario van 24-uurs openstelling. Misschien is het de moeite waard om te kijken of we dat niet direct moeten doen. Iets meer weten over de kosten daarvan is wel handig. Ik kan me voorstellen, gezien de vorige garages, dat we dat uiteindelijk toch moeten gaan doen.

00:32:13

*De heer Rustebiel (D66):* Dan de Westerkade. Door de herinrichting van de Brugstraat en Astraat is het hele gebied onderdeel van de binnenstad geworden, dat zie je ook aan de bezoekers. Het is heel mooi dat er zo een groene weg komt aan de noordkant van de Westerhaven. Tegelijkertijd is dat de plek waar nu heel veel fietsen staan, dus ik zou aandacht willen vragen voor de samenhang tussen het verwijderen van die fietsparkeerplekken daar en de opening van de fietsparkeergarage in dat deel van de binnenstad. Als je eerst die fietsparkeerplekken daar weghaalt en gaat vergroenen, is dat prachtig. Echter, dan heb je tijdelijk wel een probleem met je fietsparkeren, dus aandacht voor de planning. Het initiatiefvoorstel Spelen in de binnenstad van mijn fractie, PvdA, GroenLinks en CDA ligt er al een poosje. De opdracht was inderdaad om bij ontwikkelingen steeds te kijken of we iets kunnen meenemen. Dat gebeurt hier, dus daar zijn hartstikke blij mee.

00:33:01

*De heer Rustebiel (D66):* Als je hebt over 'wakker kussen', de daktuin van de

Mediamarkt en dergelijke is al jaren zo een plek die er gewoon ligt en veel beter benut kan worden. Dat is echt laaghangend fruit en het is mooi dat Groningers daar straks meer gebruik van kunnen maken. Oosterstraat en Gelkingestraat tot slot. Er zit natuurlijk spanning tussen het bedrijfsklimaat en de fietsdoorlaatbaarheid.

GroenLinks zei het ook al. Ik wil ook aandacht vragen voor het belang van de fietsroutes die hier lopen. Maak daar voldoende ruimte voor, want veel alternatieven zijn er niet om langs te fietsen. Wat ik interessant vind in dit voorstel is dat we nu gaan differentiëren tussen kort en lang parkeren. Ondernemers zeggen, we hebben gelukkig de auto uit de binnenstad en de bus rijdt inmiddels een stukje om, maar laten we nu niet die fietsen hier weg gaan duwen. Die ondernemers weten onze fractie en andere fracties te vinden om te zeggen, laten we mogelijk blijven houden dat je kort parkeren voor de deur van de ondernemer kunt blijven faciliteren. Dat gaan we hier doen en ik denk dat dit iets is wat we breder in de binnenstad zouden moeten doen en zouden moeten volgen of dat goed werkt. Dat was mijn laatste punt, Voorzitter.

00:34:10

*Voorzitter:* U heeft nog een interruptie van meneer Vermerris.

00:34:13

*De heer Vermerris (Student en Stad):* Dank, Voorzitter. De fractie van D66 heeft het over het parkeren voor de ondernemers in de Oosterstraat en Gelkingestraat. Ziet de fractie van D66 dat deze parkeerplekken vaak vol zijn? Zien ze, net als mijn fractie, de noodzaak voor verdere uitbreiding van sommige van deze parkeerplekken?

00:34:34

*De heer Rustebiel (D66):* Ja, ik denk dat u daar gelijk in heeft. Dat zien we wel op meer plekken in de binnenstad.

00:34:39

*Voorzitter:* En interruptie of voor woordvoering? Dan zijn er geen interrupties meer voor D66. Het woord is aan meneer Dwarshuis namens de fractie van de ChristenUnie.

00:34:49

*De heer Dwarshuis (ChristenUnie):* Dank u, Voorzitter. De ChristenUnie is ook blij met deze drie voorstellen die er over het algemeen goed uitzien. Het maakt het de huiskamer van de gemeente, zoals meneer Tjepkema al zei, net als dat dit college bouwt aan de andere huiskamers van de gemeente, onder andere in Ten Boer. Het opgeknapt winkelcentrum in Lewenborg en Paddepoel staan natuurlijk ook op de planning. Dat doen we niet alleen maar voor onze inwoners, maar ook voor onze ondernemers die graag een prachtige, mooie openbare ruimte willen zien rondom hun winkels, omdat dat klandizie trekt en omdat mensen er dan graag zijn en ook even binnenlopen. Het laat voor onze fractie zien dat dit college investeert in de bedrijvigheid en ondernemers in deze stad. We zijn blij dat die ondernemers ook zelf meedoen, zoals de ontwikkelaar achter C & A, die een mooi pand op een zichtlocatie neerzet en waarmee we afspraken gaan maken over een fietsenstalling.

00:35:51

*De heer Dwarshuis (ChristenUnie):* Voorzitter, daar zit wat mijn fractie, wat ik net in de vraag al liet horen, wat frictie. Wij snappen heel goed dat hoe langer we de

fietsenstalling openhouden, hoe duurder het wordt. Tegelijk zijn wij het met D66 en GroenLinks eens dat onze fietsparkeerkelders behoorlijk succesvol zijn en dat wij wat spanning voelen bij het dichtgooien van de fietsenkelder als de winkels dichtgaan. Mensen hebben een uitlooptijd nodig. Op het Zuiderdiep kun je lekker even neerploffen als je in de Herestraat bent geweest en voor je het weet is het dan 22.00 uur 's avonds en zou je jouw fiets niet meer kunnen ophalen. Dat zouden wij zonde vinden, dus mijn fractie voelt wat voor de suggesties die de heer Leemhuis heeft gedaan. Zouden we niet of een pilot kunnen doen of toch wat gaan spelen met die openingstijden? Mijn oproep aan het college: houd die ruimte in het contract met de ontwikkelaar van C & A, zodat dit op termijn mogelijk nog te doen valt.

00:36:55

*De heer Dwarshuis (ChristenUnie):* Voorzitter, we zijn ook blij dat we op de Westerkade, een gebied wat stenig is en waar gefietst werd terwijl het een voetgangersgebied is, flink investeren in ontmoeting, in groen en in spelen. Dat vinden wij een prachtig voorstel. Ik kan me wel vinden in de opmerking die de heer Rustebiel aan het eind nog plaatste. Houd rekening met de doorlaatbaarheid van de Oosterstraat en Gelkingestraat en dat het meer een 'Brugstraat-achtige vibe' heeft dan dat het een nieuwe Folkingestraat wordt. Dat vind ik overigens een prachtige straat, maar daar kun je niet 's ochtends of op zaterdag doorheen fietsen, want dan ben je aan het slalommen. Dat is iets waar we rekening mee moeten blijven houden. Mijn suggestie zou zijn, misschien kunnen we kijken of die fietsenkelder - nu wordt het een soort afvinklijstje - misschien tot...

00:37:52

*Voorzitter:* Kunt u gaan afronden?

00:37:52

*De heer Dwarshuis (ChristenUnie):* Ik ga naar een afronding. Misschien kunnen we de garage tot 23.00 of 00.00 uur openhouden. Dat is niet de hele nacht, maar het biedt meer perspectief en comfort richting de kroegen op het Zuiderdiep en de Herestraat.

00:38:06

*Voorzitter:* Meneer Vermerris heeft u een vraag aan u.

00:38:09

*De heer Vermerris (Student en Stad):* Dank u wel, Voorzitter. Ik heb een vraag aan de heer Dwarshuis. U heeft het over langer openhouden van de fietsenstalling, misschien tot 23.00 uur of 00.00 uur. Heeft u niet het gevoel dat het publiek dan de hele tijd op de klok moet kijken als ze in de kroeg zitten? Dan is het onbezorgde van het bezoeken van de binnenstad toch weg?

00:38:32

*De heer Dwarshuis (ChristenUnie):* Dank u, Voorzitter.

00:38:32

*Voorzitter:* Meneer Dwarshuis, wilt u die beantwoorden en direct ook afronden?

00:38:35

*De heer Dwarshuis (ChristenUnie):* Ja, ik zal afronden. Ik vind het in ieder geval fijn dat we dat onbezorgde gevoel al aan heel veel mensen hebben kunnen geven met

die andere twee parkeergarages. Ik denk dat duidelijk genoeg geschetst is dat het een spanningsveld is tussen wat hebben wij er financieel voor over dat het 24/7 open is. Volgens mij moeten we samen goed gaan kijken wanneer die parkeergarage het beste benut wordt. Ik vind het gebied net iets anders dan bijvoorbeeld de garage bij het Forum, die dicht bij het echte uitgaansgebied ligt, waar mensen om 04.00 uur 's nachts nog hun fiets kunnen ophalen. Dat is niet hetzelfde bij de Herenstraat.

00:39:11

*Voorzitter:* Dank u wel. Wie is de volgende voor woordvoering? Meneer Den Os namens de Stadspartij.

00:39:16

*De heer Den Os (Stadspartij 100% voor Groningen):* Dank u wel. Ik heb net een mailtje gestuurd naar de NS en die stoppen om 00.00 uur met rijden. De openingstijden van de fietsenstalling, die willen wij ook. Waar ik het zeker mee eens ben, is dat we geen verwarring moeten zaaien. Het voorbeeld wat Student en Stad aanhaalt over mensen die het dan vergeten, dat kan ik wel begrijpen. Volgens mij is het beter om de hele nacht open te doen en als het niet rendabel is, dan kunnen we dat altijd zien. Wij zijn blij met de plannen. Ik kwam op 1 december '99 in Groningen wonen. Ik fietste voor het eerst door de binnenstad en ik dacht: deze straten kunnen wel een likje verf gebruiken. Nu zijn we 25 jaar verder en liggen de plannen daar. De fietsenstalling willen wij ook langer open hebben.

00:40:00

*De heer Den Os (Stadspartij 100% voor Groningen):* Bij de Westerhaven vonden wij het, dat is misschien een beetje een persoonlijke onderwijsnoot, erg mooi dat de Mytyschool en de fysiotherapeut daarover hebben meegedacht. Dat vond ik goed bedacht, complimenten daarvoor.

00:40:12

*De heer Den Os (Stadspartij 100% voor Groningen):* De doorlaatbaarheid van de straten vinden wij ook belangrijk. Wat ik de PvdA hoor zeggen over die vastgoedmensen, die mee moeten werken, kunnen we zeker onderstrepen. We zien de plannen tegemoet. Dank u.

00:40:28

*Voorzitter:* Dank u wel, meneer Den Os. Wie is de volgende voor woordvoering? Meneer Staijen namens Groep Staijen.

00:40:32

*De heer Staijen (Groep Staijen):* Dank u, Voorzitter. Ik moet straks nog een trein halen, dus ik zal het kort houden. Ik ben blij met alle drie de voorstellen. Wat betreft de herinrichting Gelkingestraat en Oosterstraat sluit ik mij volledig aan bij de Partij van de Arbeid. Over de fietsenstalling bij GroenLinks en over de Westerkade bij D66. Dank u.

00:40:53

*Voorzitter:* Dat was geen stoptrein, maar een sneltrein. Mevrouw Armut namens de fractie van het CDA.

00:41:00

*Mevrouw Armut (CDA):* Dank, Voorzitter. Ook mijn fractie staat positief tegenover de

drie stukken die hierin samenkomen. Te beginnen bij de fietsenstalling in de Herenstraat, maar ook bij de Westerhaven, want volgens mijn fractie zijn die hard nodig. Daar vragen we elke keer om als we het over mobiliteit hebben. Je ziet dat de binnenstad wordt overspoeld door fietsen. Dat gaat ten koste van de toegankelijkheid, maar het is ook vervelend voor fietsers zelf dat je de fiets niet overal kan en mag parkeren. Soms moet je ergens in de buurt zijn en wil je dat wel, dus wij zijn voor het mogelijk houden van mogelijkheden voor kort parkeren. Volgens mij zei de Heer Rustebiel dat net ook en daar kunnen we ons bij aansluiten. Soms wil je bijvoorbeeld die 60 minuten, zodat je even snel een winkel in en uit kan, dus dat zien we graag terug in deze gebieden.

00:41:54

*Mevrouw Armut (CDA):* Verder is in die gebieden die herinrichting erg welkom. Op dit moment is bijvoorbeeld de Gelkingestraat aan het verloederen en dat gaat ten koste van de leefbaarheid, maar ook van de veiligheid waar onze fractie geregeld zorgen over uit. Die zitplekken en het waterelement zijn altijd goed wat het CDA betreft. Meer groen, verbetering van de mobiliteit en speelplekken aan de Westerkade zijn allemaal verbeteringen die veel meerwaarde kunnen hebben. Ondanks het kostenplaatje dat het met zich meebrengt, zien we hoe hard het nodig is om deze plekken fundamenteel aan te pakken. We zijn het niet helemaal eens met bijvoorbeeld de woorden van de Partij van de Arbeid, dat dit dé huiskamer wordt van de binnenstad.

00:42:39

*Voorzitter:* U heeft een interruptie van meneer Veenstra van de VVD.

00:42:44

*De heer Veenstra (VVD):* U noemde het aan het begin van uw woordvoering. Ik dacht, misschien komt het nog. Hoe kijkt het CDA aan tegen 24/7 opening van de fietsenstalling?

00:42:53

*Voorzitter:* Mevrouw Armut.

00:42:54

*Mevrouw Armut (CDA):* Het liefst zou het CDA nog veel meer fietsenstallingen hebben. Misschien op elke hoek van de straat en ook 24/7 open, maar helaas kan dit niet. In ieder geval niet zonder dat je er heel wat geld tegenaan gooit. Daarin moet je keuzen maken, dus wij snappen dat het college op dit moment zegt, het kan, maar het kost veel geld. Dan vind ik het moeilijk om te zeggen, laten we dat dan maar toch doen. Ik zie dat we bijvoorbeeld ook het Forum hebben waar je jouw fiets kwijt kunt. Wij zijn heel benieuwd waar Student en Stad mee komt en hoeveel dat gaat kosten. Dan zullen we daarnaar kijken. Ik denk dat dit een moeilijke keuze wordt voor meer fracties hier.

00:43:34

*Mevrouw Armut (CDA):* Dan ga ik verder. Ik begon over de Partij van de Arbeid. Dat dit dé huiskamer wordt, daar zijn wij het niet mee eens. We zien namelijk dat de binnenstad steeds meer voor de 'happy few' wordt, maar dat is misschien een discussie voor een andere keer. Gelukkig zijn er namelijk veel andere plekken,

bijvoorbeeld in Ten Boer, in de wijken, in Haren, sportvoorzieningen enzovoort en daar moeten we ook in blijven investeren.

00:44:01

*Voorzitter:* Meneer Tjepkema heeft daarover een vraag aan u.

00:44:04

*De heer Tjepkema (PvdA):* Dat moet natuurlijk wel even, Voorzitter. Als je kijkt naar die projecten die hier opgeleverd zijn, Grote Markt, Dudok aan het Diep, het Forum natuurlijk, de Brugstraat en noem het maar op. Ik hoor niemand die daar niet lyrisch over is, dus dat beeld moet het CDA toch herkennen dat mensen zien als de huiskamer van de stad? Het is toch het knooppunt van de hele stad?

00:44:23

*Voorzitter:* Uw vraag is helder, dank u wel. Mevrouw Armut.

00:44:25

*Mevrouw Armut (CDA):* Dank u, Voorzitter. Wat ook helder is, is in wat voor bubbel de heer Tjepkema leeft. Alle plekken die hij net opnoemde, zijn plekken in de binnenstad waar de bus verdwijnt, waar de auto steeds minder makkelijk kan komen en waar je van je sokken wordt gereden door fatbikes. Wij ontvangen bijvoorbeeld van veel ouderen dat ze zich daar grote zorgen om maken. Ik denk dat het een kwestie is van in welke bubbel leef je.

00:44:51

*Voorzitter:* Meneer Tjepkema, een korte vraag graag.

00:44:53

*De heer Tjepkema (PvdA):* Je hoeft niet in een bubbel te leven om te zien hoeveel mensen uit elke hoek van Groningen in de binnenstad komen. In aanvulling daarop, we investeren elk jaar miljoenen in wijkvernieuwing...

00:45:02

*Voorzitter:* Meneer Tjepkema, dit is niet uw woordvoering. Welke vraag heeft u?

00:45:05

*De heer Tjepkema (PvdA):* Dat is toch mooi?

00:45:08

*Mevrouw Armut (CDA):* Voorzitter, nogmaals, heel veel dingen zijn mooi, maar je moet ook keuzen maken in waar je geld in investeert. Wij zien dat je dit soms beter kunt doen in onze wijken, in de kleine kernen en dat je zorgt dat die plekken, die de Partij van de Arbeid net allemaal opnoemde, toegankelijk zijn voor de brede samenleving van Groningen. Dat is niet het geval.

00:45:29

*Voorzitter:* Meneer, als u mij belooft dat u echt een vraag stelt, krijgt u nu het woord.

00:45:34

*De heer Tjepkema (PvdA):* Eigenlijk is de conclusie dat al die investeringen, die we nu doen, hand in hand gaan.

00:45:38

*Voorzitter:* Mevrouw Armut.

00:45:39

*Mevrouw Armut (CDA):* Dan zijn we het toch met elkaar eens.

00:45:42

*Voorzitter:* Was u aan het einde van uw betoog gekomen? Wie is de volgende? Meneer Veenstra namens de fractie van de VVD.

00:45:48

*De heer Veenstra (VVD):* Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ook de VVD kan zich grotendeels aansluiten bij de positieve woorden die hier worden genoemd. We zijn voor een deel positief. Dan kijken we naar de stukken. De herinrichting van de Oosterstraat en Gelkingestraat is erg mooi. Nu de bussen weg zijn, is het ook logisch om de gele stenen verder door te trekken. De plannen geven meer ruimte aan voetgangers en fietsers en zorgen daarmee voor een mooie rustige uitstraling. Het participatieverslag is mooi, maar we hopen dat hier vervolg aan wordt gegeven. Neem de ondernemers en bewoners mee in de verdere uitvoering van de plannen, want dan doe je het echt samen.

00:46:31

*De heer Veenstra (VVD):* De aanpak van de Westerkade past wat ons betreft goed in de omgeving. Minder stenen, meer groen en een plek waar mensen kunnen zitten en spelen, dus dat juichen we toe. Verder kijken we positief naar het plan voor extra fietsparkeerplekken, zoals zonet al duidelijk. We zijn ook blij dat er wordt gekeken naar verdere uitbreiding. We zijn, dat werd net al duidelijk, kritisch over de openingstijden, want de openingstijden die nu voorzien zijn van 07.30 uur tot 19.00 uur zijn wat ons betreft niet voldoende. Met de 24/7 opening van de stalling wordt wat ons betreft het succes bepaald van de stalling. Als je aan het Zuiderdiep gaat eten, naar de bioscoop gaat of wat gaat drinken, dan moet de fiets nog bereikbaar zijn. Wat VVD betreft, gaat die 24/7 stalling door. We hopen die graag te zien. Dat was het. Dank u wel, Voorzitter.

00:47:37

*Voorzitter:* U heeft een vraag van de heer Dwarshuis.

00:47:39

*De heer Dwarshuis (ChristenUnie):* Dank u, Voorzitter. Ik ken de VVD als een realistische partij die niet zomaar ergens geld tegenaan gooit of over de balk wil smijten. U heeft net gehoord dat dit openhouden serieus geld kost. Ik heb van collega's begrepen dat dit om drie en half of misschien vier ton per jaar gaat. Nu zegt u, doe dat maar meteen zo, huppakee. Waar zou u dat geld vandaan willen halen? Vindt u het verstandig om dat nu alvast te regelen?

00:48:12

*Voorzitter:* Ik denk dat uw vraag op zich duidelijk is. Meneer Veenstra.

00:48:15

*De heer Veenstra (VVD):* Dank u wel, Voorzitter. De vraag is duidelijk inderdaad. We hebben het ambtelijk nagevraagd. De uitbreiding van de openingstijden zou ongeveer drie ton extra kosten van 125.000 naar 455.000. Wat ons betreft, daar moeten we natuurlijk goed naar kijken, valt of staat het succes van die stalling met die ruimere openingstijden. Als je de stalling tot 19.00 uur 's avonds open houdt, dan is dat onvoldoende en houd je de parkeeroverlast van mensen die aan het

Zuiderdiep gaan eten bij een van de vele restaurants die daar zijn. Wat ons betreft, moeten die openingstijden ruimer, want anders hoeft het...

00:48:53

*Voorzitter:* Meneer Dwarshuis heeft een vervolgvraag.

00:48:56

*De heer Dwarshuis (ChristenUnie):* U zegt, het moet ruimer, maar kan voor uw fractie ook een tussenvorm tot twaalf of elf uur acceptabel zijn? Niet 24/7, maar wel langer dan tot 19.00 uur?

00:49:05

*Voorzitter:* Meneer Veenstra.

00:49:06

*De heer Veenstra (VVD):* Dank u wel, Voorzitter. We moeten goed kijken naar de kostenplaatjes die daar achter zitten, maar in de basis 24/7. Dank u wel.

00:49:21

*Voorzitter:* U bent klaar met uw betoog? Oké, dan heb ik nog drie mensen. Meneer Hekkema wil als eerste namens de Partij voor de Dieren.

00:49:29

*De heer Hekkema (Partij voor de Dieren):* Dank, Voorzitter. Complimenten aan het college voor het mooie planvormingsproces voor zeker de Gelkingestraat en de Oosterstraat. Volgens mij is met heel veel ondernemers een heel mooi plan gemaakt. Ik heb het participatieverslag nog even gelezen en er zijn verschillende activiteiten geweest om mensen op verschillende manieren mee te kunnen nemen. Volgens mij liggen er nu hele mooie plannen om te vergroenen en zit- en speelelementen te creëren om - dat is meer in de Westerkade natuurlijk het geval - zoals de heer Tjepkema het mooi zegt, echt een huiskamer voor de stad te creëren, zoals Dudok aan het Diep dat ook is.

00:50:02

*De heer Hekkema (Partij voor de Dieren):* Ik zal toch een reactie geven op het CDA. Het CDA doet namelijk alsof al die projecten ervoor zorgen dat een groot gedeelte van de stad niet meer toegankelijk is en dat wat oudere mensen, achterban van het CDA misschien, het niet zo fijn meer vinden om in de stad te komen. Ik heb al een aantal keren zelf bij Dudok aan het Diep gezeten en ik vind het leuk om te zien hoe mensen van alle leeftijden daar samenkomen. Datzelfde geldt hopelijk straks voor de Oosterstraat, waar meer zitelementen bijkomen en de Westerhaven die zal worden vergroend. Dat wat betreft die toegankelijkheid.

00:50:37

*De heer Hekkema (Partij voor de Dieren):* Mooi om te zien, is dat die speelelementen komen aan de Westerkade. Het is een initiatief al eerder door de heer Rustebiel genoemd en daar sluit ik me ook bij aan. Complimenten daarvoor. Wat betreft die fietsenkelders en openstellingen daarvan. Volgens mij heeft de wethouder net mooi aangegeven dat we nog kijken op het Zuiderdiep of daar misschien tijdelijk wat meer plekken zou kunnen komen in de middenberm, want daar is nog veel verharding waar misschien ook meer fietsparkeren zouden kunnen.

00:51:07

*Voorzitter:* De heer Vermerris heeft een vraag aan u.

00:51:08

*De heer Vermerris (Student en Stad):* Dank u wel, Voorzitter. Jammer genoeg teleporteren de fietsen niet na sluitingstijd van de fietsenstalling aan de Herenstraat naar de berm op het Zuiderdiep. Staat de Partij voor de Dieren open om samen met ons te kijken naar 24/7 openingstijden bij de Herenstraat?

00:51:30

*Voorzitter:* Meneer Hekkema.

00:51:31

*De heer Hekkema (Partij voor de Dieren):* Dank u, Voorzitter. Helemaal blind staren op 24-uur openstellen, zou ik zeker niet doen. Volgens mij hint het raadsvoorstel al een beetje op dat we kijken naar hoe we die parkeerdruk van fietsen in de omgeving kunnen verminderen. We kijken naar de verschillende openstellingen en moeten we kijken of er misschien nog meer tijdelijke fietsparkeerplekken nodig zijn. Ik voel er echt wat voor om te kijken of we die openingstijden kunnen verruimen, maar 24/7 is misschien iets te gortig, vooral als je het relateert aan de kosten die dat met zich meebrengt. Ik voel iets voor verruimde openingstijden, maar niet voor 24/7.

00:52:13

*De heer Hekkema (Partij voor de Dieren):* Dan tot slot, de wethouder gaf aan in de eerste termijn dat er ook met pandeigenaren wordt gesproken over het opknappen van panden en dat die bereidheid er al is. Ik moet zeggen dat bijvoorbeeld in de Gelkingestraat een aantal hele mooie ontwikkelingen zijn geweest de afgelopen jaren. Er zijn woningen toegevoegd met fantastische architectuur. Ik denk dat die plannen voor de openbare ruimte een mooie motor kunnen zijn voor pandeigenaren om hun panden te gaan opknappen, voor zover dat nog niet is gedaan.

00:52:45

*Voorzitter:* Dank u wel, meneer Hekkema. Dan zag ik een hand van meneer De Waard namens de Socialistische Partij.

00:52:52

*De heer De Waard (SP):* Dank u, Voorzitter. Niet eens alleen de afkorting, maar de hele naam. Wat goed.

00:52:56

*De heer De Waard (SP):* Op zich een prima plan, waar we ons als SP voor grote delen in kunnen vinden. Een tikkeltje duur, maar investeren is nodig, want er is daar veel veranderd. De bus is weg, nog steeds zonde als je het mij vraagt. Veel mensen, die ik in de wijken spreek, komen nu niet meer in de binnenstad. Dat is balen, maar je wint ze niet allemaal. Het is in ieder geval goed dat er weer aandacht is voor de historie van die straten en dat de veiligheid terugkomt in die plannen. Daar is grote vraag naar, dus daar zijn we blij mee.

00:53:30

*De heer De Waard (SP):* Ik zit nog steeds een beetje met die openbare toiletten, want dat zou de toegankelijkheid enorm ten goede komen. Ook als je het aan de Maag Lever Darm Stichting vraagt, ik zeg maar wat. Veel mensen zitten thuis, omdat

ze geen openbaar toilet kunnen vinden en dat is erg pijnlijk. Ik begrijp dat het een moeilijke...

00:53:52

*Voorzitter:* De heer Dwarshuis heeft een vraag aan u.

00:53:54

*De heer Dwarshuis (ChristenUnie):* Dank u, Voorzitter. Is meneer De Waard ook bekend met de app Hoge Nood, waarin ondernemers zich kunnen aanmelden om hun toilet open te stellen voor mensen die dat nodig hebben? Zou dat misschien een oplossing kunnen zijn, als we geen openbaar toilet kunnen plaatsen?

00:54:14

*Voorzitter:* Meneer De Waard.

00:54:17

*De heer De Waard (SP):* Dank u, Voorzitter. Ja, ik ben inderdaad bekend met die app. Tegelijkertijd heb ik rapporten gelezen dat gemeente Groningen het niet zo goed doet op het gebied van openbare toiletten. Daar heeft Student en Stad ook vragen over gesteld. Daar hebben we nog wat te winnen in die zin. Hoge Nood zou een oplossing kunnen zijn en misschien is het goed om te kijken naar afspraken die we maken met de horecaondernemers daar, want het is niet altijd toegankelijk.

00:54:48

*Voorzitter:* De heer Rustebiel heeft ook een vraag aan u.

00:54:51

*De heer Rustebiel (D66):* Dank voor het punt van de openbare toiletten. Ik ben het vergeten in mijn woordvoering. Wat zou u denken van een voorstel om voor de volgende gemeenteraad te onderzoeken of zo een openbaar toilet in die nieuwe fietsparkeergarage Herenstraat zou kunnen komen? Is het niet een mooie combinatiefunctie die daar zou kunnen ontstaan?

00:55:08

*Voorzitter:* Meneer De Waard.

00:55:09

*De heer De Waard (SP):* Dank u, Voorzitter. De heer Rustebiel neemt mij de woorden uit de mond. Ik wilde net zeggen, dat het misschien ook een optie is. Dan zou ik vooral kijken bij de Westerhaven, want dat lijkt me een punt waar veel mensen samenkomen en nog meer mensen samen gaan komen. Daar zou misschien ruimte kunnen zijn in die fietsenstalling.

00:55:29

*Voorzitter:* Meneer Veenstra heeft ook een interruptie.

00:55:32

*De heer Veenstra (VVD):* Dank u wel, Voorzitter. Ik ben benieuwd of de SP-fractie het een goed idee lijkt dat die nieuwe openbare toiletten in die fietsenstalling ook 24/7 bereikbaar worden. Dank u wel.

00:55:43

*Voorzitter:* Meneer De Waard.

00:55:45

*De heer De Waard (SP):* Dank u, Voorzitter. Misschien kan er een apart deurtje komen of zo. Dat weet ik niet, maar dat zou zomaar kunnen.

00:55:56

*De heer De Waard (SP):* Het lijkt mij een interessante optie om uit te werken, dus vooral daarom geef ik het mee.

00:56:03

*Voorzitter:* Meneer Dwarshuis wil u ook nog wat meegeven.

00:56:05

*De heer Dwarshuis (ChristenUnie):* Dank u, Voorzitter. We zijn hier toch ideeën aan het spuien, dus dan wil ik er ook nog wel eentje meegeven. Zou meneer De Waard het ook een idee vinden om slim gebruik te maken van het kapitalistische systeem en bijvoorbeeld in overleg te treden met de McDonald's die er zit? Die is namelijk vrij ruim open en vlak bij die nieuwe fietskelder aan de Westerhaven.

00:56:26

*Voorzitter:* Meneer De Waard.

00:56:28

*De heer De Waard (SP):* Dank u, Voorzitter. Ja, dat is ook een optie inderdaad. Dat is een horecaonderneming met wie dat gesprek gevoerd kan worden. Bij de McDonald's in de Westerhaven vragen ze geld voor het toilet en dat is zonde. Dat zou een oplossing kunnen zijn voor het probleem en voor het gebrek aan openbare toiletten. Dat wilde ik hier aan de orde stellen en volgens mij is dat goed gelukt.

00:56:52

*Voorzitter:* Ja, dat zeker. Bent u dan aan het einde van de woordvoering? Dan hebben we nog over, meneer Van der Laan.

00:56:58

*De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden):* Dat is helemaal correct, Voorzitter. Ook vanuit onze fractie complimenten over de plannen. Het ziet er goed uit. We hebben natuurlijk ook stilgestaan bij de fietsparkeergarage. Ik denk dat het college, maar daar moet de wethouder zelf maar een antwoord op geven, ook een beetje gedacht heeft, de beperking zit toch al in die 500 fietsen. De meeste stallingen zijn een stuk groter. Dan moet je toch een betaalbaar voorstel houden en dat zit dan natuurlijk in het feit dat het niet 24 uur per dag bezet is.

00:57:38

*Voorzitter:* Meneer Vermerris heeft een vraag.

00:57:40

*De heer Vermerris (Student en Stad):* Voorzitter, we kunnen natuurlijk ook beperkingen omzetten in kansen. Die 500 fietsplekken worden natuurlijk minder gebruikt als het minder uren open is. Ziet u ook een kans om die fietsenstallingen 24/7 open te doen?

00:57:55

*Voorzitter:* Meneer Van der Laan.

00:57:56

*De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden):* Dan zit je toch met nachttoeslagen voor medewerkers die dan 24 uur per dag moeten werken. Nogmaals, dit vinden we al een enorme investering; 1,1 miljoen aanleg en dan exploitatie per jaar van vier ton. Daar kunnen heel wat dorpshuizen en dorpsvoorzieningen mee in stand worden gehouden, dus we vinden dit voldoende voorlopig. Daar wil ik het bij laten, Voorzitter.

00:58:21

*Voorzitter:* Dank u wel. Dan heb ik iedereen gehad en ga ik naar de wethouder die nu niet veel het woord 'belangrijk' heeft gehoord, maar wel het woord 'complimenten' volgens mij.

00:58:31

*De heer Van Niejenhuis:* Complimenten zeker en die geef ik bij deze door aan de stellers van de stukken, de makers van de plannen en aan alle betrokkenen die hier hard aan gewerkt hebben. Laten we dat niet onderschatten. Op de participatieprocessen, waar in deze raad wel eens over gesproken wordt, is heel stevig ingezet voor de Westerhaven en ook voor de Oosterstraat en Gelkingestraat. Er mag ook af en toe gezegd worden, dat dit met veel liefde gedaan wordt door onze mensen en dat het tot hele mooie plannen heeft geleid, mede dankzij de mensen die zo betrokken zijn. Ik vind het erg leuk dat de Stadspartij nog even de betrokkenheid van het onderwijs bij de Westerhaven eruit ligt. Dat heeft daar namelijk echt het verschil gemaakt met nog mooiere plannen en hele enthousiaste leerlingen, die ervaren dat zij ook meedoen in die stad maken en dat dit niet alleen voor professionals is. Dat is ontzettend leuk om te zien en voor onze mensen leuk om mee te werken.

00:59:29

*De heer Van Niejenhuis:* Ik zal de opmerkingen van de verschillende fracties langslopen. Voorzitter, ik verdenk de heer Vermerris ervan dat hij op een cursus Politiek Actief is geweest vanuit Student en Stad, want hij komt met persona's en blijft maar doorvragen. Ik zie een steile leercurve vanuit de fractie van Student en Stad. Geweldig om te zien dat u zo vasthoudend bent en er zo voor gaat. Tegelijkertijd zouden wij vanuit het college willen zeggen, meteen richting alle fracties die hier veel vragen over hebben gesteld of wensen hebben uitgesproken, 24/7 fietsparkeren is niet vanzelfsprekend, ook niet in andere steden in Nederland. We doen het in onze twee grote binnenstedelijke parkeergarages. Of we het ook in toekomstige parkeergarages op die manier doen, heeft heel erg te maken met wie is de primaire gebruiker.

01:00:22

*De heer Van Niejenhuis:* We moeten als gemeente goed kijken naar de inzet van schaarse middelen - mensen zijn lastig om te vinden, dus we moeten onze mensen effectief inzetten - en de behoeften van verschillende gebruikers. We zoeken naar dat optimum. We kijken natuurlijk heel welwillend naar de voorstellen die er vanuit de raad komen om dit te verruimen. Staar je echter niet blind op die 24/7, maar kijk naar hoe doe je dit efficiënt vanuit de primaire gebruiker gedacht. Dat zou ik nog willen meegeven.

01:00:56

*Voorzitter:* U heeft een vraag van meneer Dwarshuis.

01:00:58

*De heer Dwarshuis (ChristenUnie):* Dank u, Voorzitter. Ik had gevraagd en de VVD ook, hoe weegt u dat? U zegt de primaire doelgroep is de bezoeker van de Herestraat, het winkelend publiek. Hoe weegt u de mensen die de horeca aan het Zuiderdiep bezoeken?

01:01:16

*Voorzitter:* De wethouder.

01:01:17

*De heer Van Nijenhuis:* Daar had ik in mijn eerste termijn volgens mij al iets over gezegd, Voorzitter.

01:01:20

*De heer Van Nijenhuis:* De PvdA vraagt aandacht voor de stegen, maar dat noemen wij 'gangen' in Groningen. Sorry, ik moet u daar toch even op aanspreken. Het zijn gangen. Ik ben hier niet over geappt door de heer Leemhuis. Dit komt vanuit het college zelf. Dat is misschien goed om eventjes te zeggen.

01:01:42

*De heer Leemhuis (GroenLinks):* Over steile leercurves gesproken.

01:01:46

*De heer Van Nijenhuis:* Dat is eerder wel gebeurd, dat kan ik bevestigen.

01:01:50

*De heer Van Nijenhuis:* De PvdA vraagt of er ruimte is om te kijken of hier nog wat extra's kan. Ik denk dat dit een heel mooi onderwerp van gesprek is, ook met de ondernemers van de Gelkingestraat. Kunnen we daar nog iets extra's doen om het karakter onderscheidend te maken van de stadskwartieren en de Gelkingestraat in het bijzonder? Ik ben het volledig eens met de breed door de raad gedragen opmerking van de PvdA; private investeringen moeten nu gaan volgen op de publieke investeringen. Daar zullen we scherp op zijn. We zullen niet schromen om de gereedschapskist, die we daarvoor natuurlijk hebben als gemeente, in te zetten.

01:02:24

*De heer Van Nijenhuis:* GroenLinks: wanneer horen we meer over onder andere verticaal groen et cetera. Daar gaan we meteen mee aan de slag, dus dat volgt zo snel mogelijk. We willen nog dit jaar beginnen met de werkzaamheden en als we extra dingen doen, moeten die meegenomen worden in de werkzaamheden of daar direct op volgen.

01:02:44

*De heer Van Nijenhuis:* D66 met een terecht punt: zorg dat de volgorde der dingen op orde is. Eerst fietsparkeerplekken in de openbare ruimte weghalen en dan de parkeergarage openen, dat zou misschien niet optimaal zijn. Daar hebben we aandacht voor. Mocht dat nodig zijn, dan zullen we over andere oplossingen moeten gaan nadenken in de tussentijd. Ik ben het natuurlijk eens met u dat het mooi is dat er aandacht is voor spelen in de binnenstad. Die term wordt nog steeds vaak gebruikt. Het initiatiefvoorstel wordt vaak genoemd door mij, maar ook door medewerkers van de gemeente. Het is misschien leuk om te noemen dat we ook naar de kop van de Herenstraat kijken wat daar nog mogelijk is. Ook daar komt een

inrichtingsplan voor met spelaanleiding, zitelementen et cetera. Dat zit in de koker. Daar wordt nog aan gewerkt, maar daar zult u de komende tijd meer over horen.

01:03:32

*De heer Van Niejenhuis:* Ik denk dat het terecht is dat u aandacht vraagt voor de fietsroutes en het vergelijk maakt tussen Folkingestraat en ook Oosterstraat en Gelkingestraat. Die zullen echt een ander karakter hebben en houden, want het is natuurlijk nu al zo dat ze geen Folkingestraat zijn. Terecht dat u aandacht vraagt voor het onderscheid tussen kort en lang parkeren. De ervaring gaan we hier opdoen en we kijken of we dat op andere plekken kunnen toepassen.

01:03:58

*De heer Van Niejenhuis:* Dank nogmaals aan Stadspartij voor de complimenten voor de mooie plannen. Ik denk dat het goed is om stil te staan bij de opmerking van het CDA, want voor mijn gevoel chargeert u een beetje dat de binnenstad alleen maar voor de 'happy few' wordt. Kijk, het is natuurlijk zo dat met het verdwijnen van de bussen mensen aangeven, dat ze minder in de binnenstad komen. Ook dit college erkent de zorg dat een deel van onze inwoners zich niet veilig voelt op de Grote Markt door de verkeerssituatie. Het is ook zo dat koffie of een biertje op veel plekken hartstikke duur is. Dat is allemaal aan de hand en daar wil ik helemaal niet overheen stappen. Tegelijkertijd is het zo, dat we een heel groot deel van onze middelen juist toespitsen op het maken van een Dudok en als we een Westerhaven inrichten dan komen daar openbare zitplekken. Er zijn heel veel plekken in deze plannen, ook in de Ooster- en Gelkingestraat, die we juist maken voor mensen, zodat ze geen portemonnee mee hoeven te nemen, maar hun eigen broodtrommeltje. Dat kan gewoon. Daar richten we onze plannen echt op, zodat iedereen welkom is in deze stad.

01:05:03

*De heer Van Niejenhuis:* Over die onveiligheid, de verkeerssituatie op de Grote Markt, zou ik nog willen zeggen, de plannen aan deze kant van de Grote Markt raken nu af. De verkeerstoeileiding voor fietsers over de Grote Markt wordt met deze plannen echt beter. De primaire routes voor het stadhuis langs en langs de oostwand zullen nu beter worden benut. Dat doen we met deze plannen en u zult dat straks ook gaan zien op het Kwinkenplein.

01:05:24

*Voorzitter:* Mevrouw Armut heeft daar een vraag over.

01:05:29

*Mevrouw Armut (CDA):* Niet zozeer een vraag, maar iets over wat de wethouder zegt. Ik begrijp dat veel van die dingen, die de wethouder net opnoemde, toegankelijk zijn voor iedereen, maar dan moet je er wel kunnen komen. Ik zei in mijn woordvoering, dat de toegankelijkheid zeker voor sommige mensen verbetert. Dat neemt echter niet weg dat bijvoorbeeld, zoals de SP ook zei, de buslijnen verdwijnen en dat betekent veel voor sommige mensen. Voor sommige mensen, bijvoorbeeld ouderen en mensen die wat minder goed ter been zijn, is het iets minder toegankelijk, ondanks de vele miljoenen die we tegen nieuwe projecten aan smijten.

01:06:06

*Voorzitter:* Wethouder, vervolgt u uw betoog.

01:06:08

*De heer Van Niejenhuis:* Dank u wel. Nogmaals, wij herkennen die vraag en delen die zorg. Wij willen dat deze binnenstad voor iedereen is en wij willen dat iedereen zich hier veilig voelt. Daar werken we keihard aan. Zo een fatbike is een nieuw fenomeen. Hoe snel kun je daarop reageren als gemeente? Daar heb je een landelijke overheid voor nodig. We doen wat we kunnen om te zorgen dat mensen zich veiliger door deze stad kunnen bewegen. Hebben we dat meteen opgelost? Nee, dat vraagt tijd. Met deze plannen zetten we weer een goede stap. We zijn benieuwd naar het voorstel van onder andere de SP voor de toevoeging van extra openbare toiletten. Voorzitter, ik denk dat ik daarmee recht heb gedaan aan alle vragen en opmerkingen. Dank u wel.

01:06:54

*Voorzitter:* Voordat ik dat bevestig, kijk ik rond of de aanwezigen ook vinden dat alle vragen en opmerkingen voldoende zijn beantwoord. Meneer Veenstra heeft nog een vraag.

01:07:04

*De heer Veenstra (VVD):* Dank u wel, Voorzitter. Ja, nog even kort over het participatieverslag, want we hadden daar benoemd om de ondernemers en de bewoners die daarbij betrokken zijn in de vervolgstappen van de plannen zoveel mogelijk mee te nemen. Er werd net genoemd bij de vraag van GroenLinks dat ondernemers, die daar gevestigd zijn, nu ook moeten investeren in het verlengde daarvan. Worden de ondernemers daarin meegenomen, in plaats van dat ze puur de pinpas mogen trekken? Krijgen ze ook een stukje inspraak in wat er gebeurt?

01:07:42

*Voorzitter:* Dank u wel. De wethouder.

01:07:45

*De heer Van Niejenhuis:* In dit geval geldt, denk ik: de vraag stellen, is de vraag beantwoorden.

01:07:53

*Voorzitter:* Dat is misschien een ja, of een nee. Dat is het cryptische antwoord van de wethouder. Hiermee zijn alle vragen beantwoord. Ik heb in ieder geval gehoord dat er moties en amendementen zijn aangekondigd, dus zal ik dat op die manier doorgeleiden naar de raad. Het komt in uw eerstvolgende raad ter bespreking. Ik dank u voor uw aanwezigheid en wens u wel thuis.